

Stichting G1000.nu

...burgerinitiatief tot bevordering van de
dialogo in ons democratische bestel...

B201806029

gemeente Heerhugowaard
T.a.v. Griffier Liesbeth Schreiner
Postbus 390
1700 AJ Heerhugowaard

Heiligenbergerweg 95
3816 AH Amersfoort

t: +31 (0)683995171
e: harm@g1000.nu
w: www.g1000.nu

Amersfoort, 28 mei 2018

betr.: burgerparticipatie in de nieuwe collegeperiode, hoe?

Geachte Griffier, beste Liesbeth Schreiner,

De nieuwe college/raadsperiode is begonnen, er is (bijna) een nieuw college aangetreden dat brandt van de ambitie en u denkt bij uzelf: draagvlak, hoe gaan we dat doen? Hoe versterk ik de legitimiteit van ons handelen?

Het voor de hand liggende antwoord is dan: 'participatie'. Maar hoe dan? Het begin van deze nieuwe periode biedt u een kans om met dit onderwerp aan de slag te gaan. Het heeft natuurlijk al op de agenda gestaan. En er zijn legio oplossingen. Maar de vraag is: wat werkt, wat is effectief?

Platform G1000.nu is een landelijk burgerinitiatief van een aantal Amersfoortse burgers, die in 2014 de eerste G1000 in Nederland organiseerden. Sindsdien hebben wij 22 Burgertoppen, een aantal Burgerforums en onlangs met veel succes 2 Burgerraden georganiseerd. Dialoog staat daarbij centraal. Dat doen wij op een eigen manier die zich in de loop van jaren ontwikkeld heeft en voortdurend door ons en door wetenschappers die ons begeleiden geëvalueerd wordt. We hebben intussen veel kennis en een brede ervaring opgedaan met het onderwerp en willen die graag met u delen. En omgekeerd leren wij graag van uw ervaringen.

Geert van Soest, griffier van Venlo, zegt over onze benadering: *'Wat er gebeurt met de deelnemers, dat is iets magisch, dat kun je bijna niet vertellen, dat moet je meemaken!'* Hij heeft het dan over het fenomeen dat deelnemers binnen no-time bereid zijn om het eigen belang te relativiseren en het algemene belang voorop zetten.

Marcel Boogers, hoogleraar Universiteit van Twente, noemt onze aanpak *'een nieuwe vorm van politieke gemeenschapsvorming'*. Dat is waar draagvlak en legitimiteit in essentie over gaan!

Wij bieden u verschillende mogelijkheden om met elkaar ervaringen uit te wisselen:

- De korte versie van onze ervaringen vindt u in *Bouwstenen voor effectieve participatie*. Mogelijk kunnen deze u helpen bij het maken van keuzes voor de inrichting van uw participatietraject. U vindt ze, met een korte toelichting, in de bijlage
- We organiseren **28 juni** een *Praktijkdag Burgerparticipatie* voor medewerkers van uw organisatie. Wij gaan daar dieper in op de bouwstenen en bieden concrete handvatten hoe een participatietraject in te richten. Voor uw medewerkers, die daadwerkelijk aan de slag willen met participatie en dat zo goed mogelijk willen doen. De kosten voor deelname aan dit programma bedragen € 150,- per persoon. Hij/zij kan zich aanmelden op onze website: www.g1000.nu.
- Op verzoek organiseren wij bij u op locatie een *G1000café*. Wij begeleiden in het café een dialoog over het onderwerp Participatie. Het is een effectieve manier om aandacht te vestigen op het onderwerp, kennis en inzichten binnen de organisatie met elkaar te delen en te ervaren wat de door ons gehanteerde werkvorm doet. De kosten voor een Café bedragen € 550,- U kunt uw belangstelling hiervoor kenbaar maken via: harm@g1000.nu

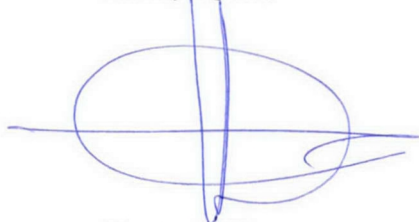
De eerste 5 gemeenten die zich bij ons melden voor een G1000café bieden wij dit gratis aan!

IBAN: NL77RABO0147335558
KVK: KvK59348402
BTW: 8534.34.293.B01

- Wij komen graag langs om met u van gedachten te wisselen over uw specifieke vraag of om een nadere toelichting te geven op onze manier van werken. U kunt mij daarvoor bellen: Harm van Dijk – 0683995171

Wij wensen u veel succes in de komende periode en wellicht ontmoeten wij elkaar rond dit onderwerp.

Hartelijke groet,

Harm van Dijk
Stichting G1000.nu

Bijlagen:

- Bouwstenen Effectieve Burgerparticipatie

BOUWSTENEN EFFECTIEVE BURGERPARTICIPATIE

1. Gelijkwaardigheid

Alle deelnemers nemen gelijkwaardig deel, ongeacht functie, rang of stand buiten de bijeenkomst.

Iedereen neemt deel als burger

Je legt dus je functie of je ambt af en neemt deel als gewone burger. Alle burgers van de gemeenschap hebben evenveel in de melk te brokkelen. Buiten de bijeenkomst treedt je weer in functie en beoordeel je de resultaten als politicus, bestuurder of professional. Jouw mening als burger kan prima afwijken van jouw mening als bestuurder of professional. En niemand zal dat vreemd vinden, als je daar maar open over bent.

Gedeeld belang in plaats van individueel belang

Je neemt de kennis en kunde van de deelnemers als vertrekpunt en niet de kennis van de professional. Je maakt gebruik van de 'wisdom of the crowd'. Het is hartstikke belangrijk dat deelnemers eerst hun individuele inzichten delen en op zoek gaan naar 'common ground', het gedeelde belang. Doe je dat niet, dan ben je nog overgeleverd aan het toevallige belang van deze of gene.

2. Diversiteit van deelnemers

Een participatietraject werkt alleen voor vergroting van het draagvlak en de legitimiteit als zoveel mogelijk verschillende stemmen vanuit de gemeenschap gehoord worden. Hoe diverser de samenstelling van de deelnemers, hoe groter de kans daarop.

Loting

Daarom werken wij graag met loting. Met een trekking uit de BPA stuur je een representatieve groep inwoners een uitnodiging. Iedere inwoner heeft zo een gelijke kans om deel te nemen. Of die kans benut wordt is aan de genodigde zelf. En de uitnodiging op naam triggert inwoners die zelf nog niet op het idee waren gekomen om te participeren. Loting doorbreekt de kring van 'usual suspects' rond het gemeentehuis, die altijd wel in willen spreken of participeren.

Burgers in plaats van lobbyisten

Nog een manier om de diversiteit te vergroten is om alle (groepen) burgers die door het vraagstuk wat geagendeerd is, geraakt worden uit te nodigen om deel te nemen aan de dialoog. Wij hanteren daarbij graag de groepsindeling: inwoners, werkgevers en/of professionals, ambtenaren en politici. En om het gesprek aan tafel zo levendig mogelijk te houden, voegen we daar nog vrijdenkers aan toe, een categorie inwoners die zichzelf aan kan melden. We vermijden dus de traditionele stakeholders. We willen tenslotte graag burgers in de zaal, geen lobbyisten.

3. Dialoog centraal

Je hoeft het niet met elkaar eens te worden. Dat betekent: naar elkaar luisteren, niet in discussie gaan, elkaar ruimte geven. Dit is wat ons betreft het 'hart van de zaak' en maakt de zoektocht naar wat we gemeenschappelijk hebben en samen belangrijk vinden, mogelijk. De verschillen worden niet gevoed, hooguit verkend. En opzij gelegd zodra blijkt dat deze (nog) niet te overbruggen zijn.

Legitimiteit door overeenstemming

Als je niet probeert elkaar te overtuigen, ontstaat er veel meer ruimte om te luisteren en vervolgens om rekening te houden met de inzichten van de ander. Dat gaat het best als je je richt op de behoeften van de andere deelnemers, op wat zij belangrijk vinden. En eerst de tijd neemt om het daarover te hebben, voor je samen op zoek gaat naar de beste oplossingen. Want over dat laatste ontstaat vaak strijd, omdat iedereen een eigen oplossing in huis heeft. En weg is de notie van gelijkwaardigheid.

Experts

Aarzel niet om je in het vervolg van het traject adviseurs of experts te raadplegen over welke oplossing het beste past bij wat jullie belangrijk vinden. Maar leg dat laatste wel eerst vast en zoek daarbij naar een zo breed mogelijke overeenstemming. Die gezamenlijk bereikte overeenstemming is het draagvlak en de basis voor de nieuw verworven legitimiteit.

4. Eigenaarschap van de deelnemers

Niets is zo belangrijk voor het daadwerkelijk realiseren van draagvlak en legitimiteit dan het delen van het eigenaarschap van het vraagstuk met de deelnemers/de burgers van jouw gemeenschap. En niets is moeilijker dan dat.

Mandaat

Als bestuurder en professional ben je getraind om jezelf als eigenaar van het vraagstuk te gedragen. Je hebt tenslotte niet voor niets 'een mandaat van de kiezer gekregen'. Maar dat mandaat is niet meer wat het was. Waar je vroeger de ruimte kreeg om de samenleving relatief eenvoudig in te richten naar jouw inzichten, is je mandaat nu nauwelijks nog voldoende om de zaken goed te regelen. Je wordt teruggedrongen in de rol van facilitator. Die klok is niet meer terug te draaien. Je kunt wel proberen die rol zo goed mogelijk te doen.

Delen van eigenaarschap

Als je eigenaarschap deelt doe dat dan zo breed mogelijk. Dat kun je doen door de keuzes van de deelnemers als uitgangspunt te nemen voor de invulling van beleid en niet jouw eigen mening daarover. Uiteraard binnen de kaders waarmee je op pad gestuurd bent. Wat daarbuiten valt daar kun jij geen verantwoordelijkheid voor dragen. Dat is de plus van het delen van eigenaarschap: je bent alleen verantwoordelijk voor de uitkomsten binnen je mandaat. Alle overige uitkomsten zijn van de deelnemers. Zij moeten zelf aan de bak om ze te realiseren.

5. Transparantie

Participatie werkt als de keuzes die je maakt transparant en controleerbaar zijn en voldoen aan basale wetten van logica

Verantwoording

Transparantie betekent verantwoording afleggen. Dat betekent helder communiceren over de gemaakte keuzes en de stappen in het proces. Wat kunnen deelnemers verwachten? Wat wordt er van hen verwacht? Wat gebeurt er met de resultaten? Waarom doen we wat we doen? Door deze vragen in openheid te bespreken wordt het proces controleerbaar voor de deelnemers. Doe je dat goed dan verbinden deelnemers van wie de ideeën niet in het uiteindelijke resultaat zijn opgenomen, zich toch aan de uitkomsten.

6. Veiligheid

Het moet voor iedereen veilig zijn om deel te nemen.

Spelregels

Het is belangrijk om vooraf spelregels af te spreken met de deelnemers over hoe we met elkaar omgaan. En die bij voorkeur door een onafhankelijke facilitator te laten bewaken, zodat je de schijn van partijdigheid vermijdt.

7. Resultaat

Als ik als burger mijn kostbare vrije tijd inzet om mee te denken over een onderwerp voor mijn gemeenschap, dan wil ik wel graag zien dat er ook iets mee gebeurt, dat er een resultaat is.

Het vervolg

Dat hoeft heus niet meteen het resultaat te zijn wat ik het liefste wil, als er maar wel iets gebeurt en als dat maar fatsoenlijk verantwoord wordt. En dan bedoelen we in de 'echte' wereld en niet in de papieren wereld van de bureaucratie. Dus het vervolg op het traject is minstens zo belangrijk als het traject van participatie zelf. Of nog beter: de participatie stopt niet bij de dialoog en de daaropvolgende keuzes. Maar gaat door gedurende de gehele looptijd van de implementatie. Lang niet alle deelnemers zullen dat actief doen. Maar gezien hun betrokkenheid willen zij daarover wel geïnformeerd worden. En zij verwachten opnieuw gemobiliseerd te worden als zich iets onvoorziens voordoet.